

Sygn. akt I C 79/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia Alina Gąsior
Protokolant	Beata Gurdziołek

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2020 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa R. B. (1)

przeciwko R. B. (2)

o zapłatę

oddala powództwo .

Sędzia Alina Gąsior

Sygn. akt I C 79/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 sierpnia 2019 r. (data nadania pisma) powódka R. B. (1), reprezentowana przez pełnomocnika, wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwani I. B. i R. B. (2) mają zapłacić solidarne na rzecz powódki kwotę 91.700,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: od kwoty 10.000 zł od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 50.000 zł od dnia 30 września 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.000 zł od dnia 2 listopada 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 12.000 zł od dnia 19 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 10.000 zł od dnia 22 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 7.000 zł od dnia 23 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.700 zł od dnia 29 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż jako poręczyciel wekslowy dokonała częściowej spłaty wierzytelności objętej umową kredytu w rachunku bieżącym nr (...) zawartej w dniu 1 lipca 2004 r. przez pozwanych z bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. zmienianą aneksami i porozumieniami.

W dniu 30 września 2019 roku Sąd w sprawie I Nc 147/19 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany R. B. (2) wniósł sprzeciw, w którym wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, że w czasie dokonywania spłat przez powódkę obowiązywało porozumienie, na podstawie którego to pozwani byli zobowiązani do spłaty kredytu, ponadto wskazał, że pozwana w istocie działała w porozumieniu z pozwanym I. B. i bez

wiedzy pozwanego R. B. (2). Pozwany podniósł także, iż zobowiązanie obciążające obu pozwanych zostało w znacznej mierze spłacone przez niego.

Powódka podtrzymała swoje stanowisko. Pozwany w toku sprawy nie kwestionował wysokości roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka R. B. (1) jest żoną pozwanego I. B.. Pozwani są braćmi. Między nimi występuje konflikt. Od 5 lat powódka i pozwany R. B. (2) nie utrzymują kontaktów rodzinnych.

/bezsporne/

W dniu 1 lipca 2004 r. pozwani R. B. (2) i I. B. jako wspólnicy P.P.H.U. (...) s.c. z siedzibą w L. zawarli z bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu w rachunku bieżącym nr (...). Zgodnie z umową pozwani mogli zadłużyć rachunek bankowy do kwoty 30.000 zł w okresie od 2 lipca 2004 r. do 30 czerwca 2005 r. Zabezpieczeniem umowy był m.in. weksel in blanco wystawiony przez kredytobiorców wraz z deklaracją wekslową, poręczony przez małżonki pozwanych, w tym powódkę R. B. (1).

/dowód: umowa kredytu k.9-11/

Zgodnie z deklaracją wekslową do weksla in blanco z dnia 1 lipca 2004 r. bank miał prawo wypełnić złożone przez pozwanych dwa weksle na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego przez pozwanych kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi należnościami w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty całości lub części kredytu oraz wszystkich tych przypadkach, w których służy bankowi prawo ściągnięcia swoich wierzytelności, jak też bank miał prawo opatrzyć weksel terminem płatności według swojego uznania. Miejsce płatności weksla zostało określone jako bank (...) Spółka Akcyjna I Oddział w T..

/dowód: deklaracja wekslowa k.223-224, weksle k.225/

Żona pozwanego A. B. i pozwany R. B. (2) w 2011 r. ustanowili między sobą rozdzielność majątkową.

/dowód: zeznania świadka A. B.: zeznania 00:47:01-00:50:01, protokół k.233v/

Umowa była modyfikowana licznymi aneksami. Aneksem nr (...) z dnia 17 maja 2013 r. pozwani oraz bank ustalili, że kredyt będzie dostępny w następujących terminach i kwotach: od 17.05.2013 do 29.09.2013 r. do kwoty 345.000 zł, od 30.09.2013 r. do 30. (...) do kwoty 340.000 zł, od 31.10.2013 r. do 30.12.2013 r. do kwoty 335.000 zł, od 30.11.2013 r. do 30.12.2013 r. do kwoty 330.000 zł, od 31.12.2013 r. do 30.01.2014 r. do kwoty 325.000 zł, od 31.01.2014 r. do 27.02.2014 r. do kwoty 320.000 zł, od 28.02.2014 r. do 30.03.2014 r. do kwoty 315.000 zł, od 31.03.2014 r. do 29.04.2014 r. do kwoty 310.000 zł, od 30.04.2014 r. do 17.0.2014 r. do kwoty 305.000 zł, przy czym termin spłaty kredytu upływie w dniu 17 maja 2014 r. i po tym terminie umowa ulega przedłużeniu na następny i kolejne dwumiesięczne okresy. Strony dokonały również zmian w zakresie zabezpieczenia umowy kredytu, ustalając, że zabezpieczeniem tym będzie m.in. weksel in blanco wystawiony przez kredytobiorców wraz z deklaracją wekslową, poręczony tylko przez powódkę R. B. (1).

Porozumieniem o spłacie długu z dnia z 30 czerwca 2014 roku, pozwani oraz bank ustalili, że wierzytelność pozwanych wynosi 284.176,59 zł, a ponadto pozwani zobowiązali się do spłaty tej kwoty w ratach: 10 rat po 3.000 zł w okresie od 30.06.2014 r. do 31.03.2015 r., 9 rat po 6.000 zł w okresie od 30.04.15 r. do 31.12.2015 r., 25 rat po 8.000 zł w okresie od 31.01.2016 r. do 31.01.2018 r. oraz jedna rata w wysokości pozostałej do spłacenia kwoty płatna do 28.02.2018 r. Zabezpieczeniem wykonania porozumienia ustalono weksel in blanco z wystawienia pozwanych poręczony przez powódkę R. B. (1). Porozumienie podpisali obaj pozwani.

/dowód: aneks nr (...) k.13-14, porozumienie o spłacie długu k.15-18/

W rozmowach z bankiem dotyczących spłaty zobowiązania uczestniczył głównie pozwany R. B. (2). On też dokonywał spłaty kredytu.

Początkowo zawarte z bankiem porozumienie było prawidłowo wykonywane, jednakże w 2016 r. pozwany R. B. (2) z uwagi na problemy finansowe wystąpił z prośbą o rozłożenie spłaty na dłuższy okres.

/dowód: potwierdzenia wpłat k.28-96, zeznania świadka H. R. (1): nagranie 00:11:18-00:21:58, protokół k.232v/

Zgodnie z aneksem do porozumienia o spłacie długu z czerwca 2016 r. wierzytelność pozwanych została określona na kwotę 201.523,89 zł, a ponadto pozwani mieli zobowiązać się do spłaty tej kwoty w ratach: 12 rat po 3.000 zł w okresie od 30 czerwca 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. oraz 1 rata w wysokości pozostałego do spłaty zadłużenia do dnia 31.07.2017 r. Powódka jako wierzyciel wekslowy wyraziła zgodę na treść aneksu do porozumienia. Aneks do porozumienia zawierał podpis pozwanego R. B. (2) jedynie na pierwszej stronie dokumentu. Pozwany I. B. nie podpisał aneksu.

/dowód: aneks do porozumienia k.19-20/

Aneks nie wszedł w życie.

/dowód: zeznania świadka H. R. (1): nagranie 00:33:11-00:36:56, protokół k.232/

W dniu 6 października 2016 r. powódka oraz pozwany I. B. ustanowili między sobą ustrój rozdzielności majątkowej.

/dowód: umowa majątkowa małżeńska k.238-238v/

W 2017 r. bank zaczął kontaktować się z powódką oraz pozwanym I. B.. Rozmowy banku toczyły się z małżonkami, którzy zdaniem przedstawiciela banku, występującymi wspólnie. Chodziło o szybką spłatę zadłużenia.

/dowód: zeznania świadka H. R. (1): nagranie 00:21:58-00:28:04, protokół k.232v, zeznania świadka B. B.: nagranie 00:36:56-00:41:31, protokół k.233/

Nie było ustaleń między powódką a pozwanym R. B. (2) co do spłaty kredytu.

/dowód: zeznania powódki: nagranie 00:09:02-00:09:46, protokół k.250v-251, zeznania pozwanego R. B. (2): nagranie 00:19:35-00:20:50, protokół k.521v/

Pozwany R. B. (2) dokonał wpłaty w dniu 12 kwietnia 2017 r. w wysokości 1.500 zł.

/dowód: historia rachunku k.255-k.259/

We wrześniu 2017 r. bank zaczął domagać się jak najszybszej spłaty całości zobowiązania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Pozwany R. B. (2) poinformował bank, że nie posiada środków na spłatę.

Bank skontaktował się z powódką telefonicznie. Bank nie wezwał powódki do wykupu weksla.

/dowód zeznania pozwanego R. B. (2): nagranie 00:15:37-00:16:59, protokół k.251, zeznania powódki: nagranie 00:05:10-00:08:14, protokół k.250v/

Powódka R. B. (1) wpłaciła na poczet wierzytelności w dniu 29 września 2017 r. – 50.000 zł, w dniu 31 października 2017 r. – 1.000 zł, w dniu 18 grudnia 2017 r. – 12.000 zł, w dniu 21 grudnia 2017 r. – 10.000 zł, w dniu 22 grudnia 2017 r. – 7.000 zł, w dniu 28 grudnia 2017 r. – 1.700 zł.

/dowód: potwierdzenia wpłat k.21-24/

Pozwany R. B. (2) spłacał kredyt równolegle, m.in. w dniu 29 września 2017 r. kwotą 20.000 zł.

/dowód: historia rachunku k.255-k.259/

Aby pomóc pozwanemu R. B. (2) w spłacie zadłużenia jego siostra K. F. zaciągnęła kredyt.

/dowód: zeznania świadka K. F.: zeznania 00:52:53-00:56:14, protokół k.233v/

Pozwany R. B. (2) spłacił kredyt w łącznej wysokości ok. 258.000 zł.

/dowód: zeznania pozwanego R. B. (2): nagranie 00:16:59-00:18:46, protokół k.251, historia rachunku k.255-k.259/

Kredyt został całkowicie spłacony.

/dowód: zeznania świadka H. R. (2): nagranie 00:18:08-00:21:58, protokół k.232v/

W dniu 21 sierpnia 2019 r. pozwany R. B. (2) odebrał niewypłacone weksle. Weksle wraz z deklaracją wekslową były przekreślone i zawierały adnotację „zapłacono”.

/dowód: weksle k.225/

Sąd nie czynił ustaleń z wpłaty powódki z dnia 30 czerwca 2017 r. (k.21), gdyż wpłata ta została dokonana na inny rachunek niż podany w porozumieniu o spłacie długu z umowy z 2004 r. wraz z aneksami. Sąd nie czynił również ustaleń z deklaracji wekslowej wraz z wekslem zabezpieczającymi umowę z 16 marca 2006 r. (k.222, k.226), bowiem umowa ta nie była przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powódka w niniejszej sprawie dochodziła zapłaty kwoty 91.700 zł tytułem wierzytelności wekslowej, stanowiącej świadczenie regresowe.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z 1936 r. Prawa wekslowego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, nabywa prawa, wynikające z weksla, przeciw osobie, za którą poręczył, i przeciw tym, którzy wobec tej osoby odpowiadają z weksla.

Poręczyciel wekslowy, który weksel zapłacił, nabywa z mocy ustawy Prawo wekslowe prawa wynikające z weksla, tak jakby był posiadaczem wekslowym. Może dochodzić roszczeń regresowych przede wszystkim przeciw osobie, za którą poręczył, np. od wystawcy. Poręczyciel nie wstępuje przy tym w miejsce zaspokojonego wierzyciela.

Istotną cechą weksla in blanco jest to, że jego wystawca wręcza go odbiorcy, upoważniając do wypełnienia weksla przez wpisanie w nim kwoty, na którą opiewa zabezpieczona wierzytelność, jako sumy wekslowej, oraz dnia wymagalności zabezpieczonej wierzytelności, jako terminu płatności weksla. Upoważnienie to stanowi element porozumienia wystawcy i odbiorcy (może mieć formę pisemnej deklaracji wekslowej). W razie wypełnienia weksla zgodnie z porozumieniem - powstaje zobowiązanie wekslowe osoby podpisanej na wekslu o treści określonej w tekście weksla.

Zobowiązanie pomiędzy wierzycielem wekslowym a poręczycielem wekslowym powstaje dopiero z chwilą wypełnienia weksla in blanco.

W niniejszej sprawie powódka nie wykazała, iż doszło do powstania zobowiązania wekslowego, będącego podstawą dochodzonego przez nią roszczenia regresowego (brak wypełnionego weksla). Natomiast okoliczności sprawy w postaci zawarcia umowy co do rozdzielnosci majątkowej, późniejszy brak aktywności pozwanego I. B. w spłacie wierzytelności, brak wypełnionego weksla, konflikt między powódką a pozwanym R. B. (2), bierność procesowa pozwanego I. B., nakazują przyjąć, iż powódka w istocie działała na polecenie i na rzecz swojego męża, który był

dłużnikiem banku. Obecnie zaś, pomimo uprawomocnienia się nakazu zapłaty w stosunku do niego, powódka nie podejmuje działań mających na celu odzyskanie choćby części wierzytelności (k.191v).

Powódka w toku sprawy nie uzasadniła w sposób racjonalny, dlaczego dokonała spłaty pomimo braku wezwania do wykupu wypełnionego wcześniej weksla (jej majątek na żadnym etapie nie był zagrożony), zwłaszcza że zawarte porozumienie pozwanych i banku posiadało jeszcze zabezpieczenie w postaci np. przewłaszczenia towarów handlowych, jak również bez ustaleń z samym pozwanym R. B. (2). Dostrzec także należy, iż powódka przystąpiła do spłaty kredytu (29 września 2017 r.), gdy równolegle wpłat dokonywał pozwany R. B. (2).

W niniejszej sprawie nie bez znaczenia jest również to, iż bank współpracował z pozwanymi w kwestii spłaty kredytu, o czym świadczą liczne aneksy do umowy, a także stały kontakt telefoniczny. Z zeznań pracownika banku (...) wynika, iż kontakt z banku z powódką był traktowany jako kontakt dotyczący powódki i pozwanego I. B., a nie samej powódki. Bank na żadnym etapie nie traktował powódki jako poręczyciela wekslowego, którego wierzytelność względem banku jest wymagalna. Kontakt banku z powódką, w ocenie Sądu, miał na celu jedynie skuteczniejsze dochodzenie spłaty od pozwanego I. B.. Ponadto same rozmowy telefoniczne banku nie mogą zastąpić czynności wypełnienia weksla i wezwania do jego wykupu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Alina Gąsior

z/ odpis doręczyć pełnomocnikowi powódki.

SSO Alina Gąsior